

Advies archeologie

Bevoegd gezag: Gemeente Harlingen

Locatie: Zuidoostersingel 1, Harlingen

Rapport: *Harlingen, Zuidoostersingel 1. Een archeologisch bureauonderzoek (Steekproefrapport 2019-01/07c)*

Van: S. Zandboer

Samenvatting onderzoek

Uit het onderzoek van De Steekproef blijkt dat binnen het plangebied mogelijk archeologische resten uit de Romeinse tijd, middeleeuwen (zoals afvallaag met scherven aardewerk, bot, houtskool ed.) en de achttiende/negentiende eeuw aanwezig zijn. De resten uit de Romeinse tijd en middeleeuwen zullen naar verwachting bij de voorgaande bebouwing uit de achttiende/negentiende eeuw al zijn aangetast. De resten uit de achttiende/negentiende eeuw zijn gelegen onder het huidige pand en betreffen bebouwingsresten van een mouterij en een woning. Rond 1910 werd in het plangebied een stadsschouwburg gerealiseerd. Hieronder liggen twee kelders. Deze kelders zijn waarschijnlijk aangetast bij de aanleg van de funderingen en kelders van het huidige pand. Naar verwachting geldt hetzelfde voor de archeologische resten uit de Romeinse tijd en middeleeuwen.

Voor de realisatie van het appartementencomplex zal enig graafwerk nodig zijn in delen van het plangebied, die niet verstoord zijn bij de bouw van de schouwburg. Door dit graafwerk kunnen resten van eerdere bebouwing worden aangetast. Hoewel uit het archeologisch rapport blijkt dat er in het verleden al aantasting van de archeologische resten heeft plaats gevonden (en er mogelijk dus minder archeologische resten zichtbaar zijn), is nu nog onduidelijk hoe groot de verstoring van de bodem bij de huidige werkzaamheden gaat zijn. Het onderzoeksbureau geeft aan dat deze vroegere bebouwing relatief jong is, aangezien hij hoogstwaarschijnlijk dateert van omstreeks de achttiende eeuw. Daarom wordt door het archeologisch onderzoeksbureau in het rapport geen nader onderzoek geadviseerd.

Selectiebesluit

Het beleid van de gemeente Harlingen sluit geen periodes uit voor onderzoek. Voor het historische verhaal van Harlingen zijn de jongere periodes net zo goed relevant als de oudere periodes. Hierin wordt geen onderscheid gemaakt. De onduidelijkheid over de verstoring bij de werkzaamheden voor de appartementenbouw en de aanwezigheid van mogelijke archeologische resten uit de achttiende/negentiende eeuw maakt dat we af moeten wijken van het selectieadvies en besluiten om de sloop- en graafwerkzaamheden uit te laten voeren door de initiatiefnemer onder archeologische begeleiding.

De volgende archeologische voorwaarden worden aan de omgevingsvergunning verbonden:

1. De vergunninghouder dient ten minste 2 weken voor de aanvang van de bodemverstorende werkzaamheden, de start van de werkzaamheden bij de gemeentelijk archeoloog te melden.
2. De vergunninghouder wordt verplicht tot het doen van een Opgraving – Variant Archeologische begeleiding (protocol 4004, KNA 4.1) door een daartoe gecertificeerd archeologisch bedrijf op basis van een door de gemeente goedgekeurd Programma van Eisen (PvE). Ook de sloop van de bestaande bebouwing moet vanaf 10 cm boven maaiveld archeologisch begeleid worden. Houd er rekening mee dat er voor goedkeuring van het PvE door de gemeentelijk archeoloog een termijn van maximaal 8 weken benodigd is.
3. In het PvE worden de voorwaarden voor het onderzoek en de verplichtingen van de verschillende partijen vastgelegd. Zowel het archeologisch onderzoek als het PvE moet voldoen aan de eisen die zijn vastgelegd in de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), namelijk KNA 4.1.
4. Het uitvoeren van werkzaamheden onder archeologische begeleiding houdt in dat er een archeologisch team aanwezig is, om te controleren of bij de bodemverstorende werkzaamheden archeologische resten worden aangesneden. Indien dit het geval is, dient het archeologisch team voldoende tijd en ruimte te krijgen om deze te waarderen, documenteren en, indien nodig, te verwijderen conform de in het PvE vastgelegde strategie.
5. Tijdens de archeologische begeleiding behoort de aannemer aanwijzingen van de archeologen op te volgen.
6. De voorgenomen omvang van de graafwerkzaamheden is het uitgangspunt voor het archeologisch onderzoek. Het onderzoek beperkt zich daardoor tot het gebied dat ontgraven wordt ten behoeve van de realisatie van 16 koopappartementen. Op dit moment is de diepte van de graafwerkzaamheden die nodig zijn voor de aanleg van funderingen nog niet bekend. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning zullen deze wel bekend zijn en worden deze archeologische voorwaarden toegespitst op de aanvraag.
7. De gemeente Harlingen hecht aan het inzetten van lokale vrijwilligers in het kader van het vergroten van het draagvlak voor archeologie.
8. Tenslotte wijzen wij erop dat voor al het graafwerk geldt dat als archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dat daarvan direct melding dient te worden gemaakt conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 bij de gemeente Harlingen.